

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра іноземних мов

ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Методичні рекомендації до самостійної роботи

Освітній рівень – другий освітньо-науковий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Харків — 2022

Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Практикум з української мови як іноземної» для другого освітньо-наукового рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво. 9 с.

Укладачі: доцент кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, к. ф. н., доцент Тимченко А. О. та викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, к. ф. н., викладач Коломієць І. А.

Рецензенти:

Тележкіна Олеся Олександрівна, доктор філол. наук, доцент каф. мовної підготовки, педагогіки та психології ХНУМГ імені О. М. Бекетова

Гавриш Ірина Петрівна, канд. філол. наук, доцент каф. іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського

Методичні рекомендації до самостійної роботи затверджено на засіданні науково-методичної ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (Протокол від 29 грудня 2022 року №5).

© Тимченко А. О., 2022

© Коломієць І. А., 2022

© Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 2022

1. Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Практикум з української мови як іноземної» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів та згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які здобувачі вищої освіти повинні опанувати відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Практикум з української мови як іноземної», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає самостійну роботу здобувачів освіти.

2. Методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів денної форми навчання

З навчальної дисципліни передбачені такі види самостійної роботи здобувача вищої освіти: опрацювання лексичного, граматичного матеріалу, виконання вправ, тестових завдань, читання й опрацювання текстів, укладання плану, реферату, анотації. Зазначені види самостійної роботи виконуються здобувачем вищої освіти поза аудиторією.

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає самостійну роботу здобувачів в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг самостійної роботи здобувачів денної форми навчання складає 64 години.

Тема 1. Орфоепічні норми сучасної наукової мови. Шляхи подолання відхилення від норм. Акцентуаційні норми сучасної наукової мови. Словесний, логічний та фразовий наголоси. Робота з текстами фахового спрямування.

Кількість годин: 4 години.

Мета: закріпити знання з орфоепії, акцентології, лексики української мови, опрацювати теми, відпрацювати навички роботи з фаховими текстами.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого на заняттях матеріалу, повторення теми: «Фонетична система української мови», виконання вправ.

Питання до самостійної роботи:

1. Українська фонетика.
2. Робота з фаховими текстами.

Рекомендовані джерела:

1. Бакум З. П., Городецька В. А., Суховенко Н. І. Українська мова для студентів-іноземців (рівень С1). Частина 1, 2. Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2013.
2. Гавриш І. П. Орфоепічний практикум з української мови як іноземної. Харків : ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2019. 39 с.

Тема 2. Узагальнення та поглиблення знань із морфології: самостійні частини мови, валентність слів. Підготовка доповіді.

Кількість годин: 4 години.

Мета: закріпити знання з морфології, лексики української мови, опрацювати теми, пов'язані з валентністю слів, закріпити навички з підготовки усної доповіді.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого на заняттях матеріалу, виконання граматичних вправ, підготовка тексту доповіді.

Питання до самостійної роботи:

1. Самостійні частини мови: прислівник, займенник.
2. Підготовка тексту доповіді.

Рекомендовані джерела:

1. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.1. 200 с.
2. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.

Тема 3. Узагальнення та поглиблення знань із морфології: службові частини мови, морфологічна стилістика. Робота з інтернет-публікаціями. Модульний контроль 1.

Кількість годин: 6 годин.

Мета: закріпити знання з морфології, лексики української мови, опрацювати теми, пов'язані з валентністю слів, закріпити навички роботи з інтернет-публікаціями.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого на заняттях матеріалу, виконання граматичних вправ, підготовка до контрольної роботи.

Питання до самостійної роботи:

1. Службові частини мови: частка. Вигук.
2. Підготовка до модульної контрольної роботи.

Рекомендовані джерела:

1. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.1. 200 с.
2. Бакум З. П., Городецька В. А., Суховенко Н. І. Українська мова для студентів-іноземців (рівень C1). Частини 1, 2. Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2013.

Тема 4. Просте речення: способи вираження логічного суб'єкта й об'єкта. Пряма та непряма мова. Побудова фахового інтерв'ю.

Кількість годин: 6 годин.

Мета: закріпити знання із синтаксису української мови, опрацювати теми, пов'язані із цитуванням, уживанням прямої та непрямої мови, укласти фахове інтерв'ю.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого на заняттях матеріалу, виконання граматичних вправ, підготовка зразка фахового інтерв'ю.

Питання до самостійної роботи:

1. Називне речення.
2. Робота із запропонованими зразками інтерв'ю відомих музикантів.

Рекомендовані джерела:

1. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
2. Назаревич Л. Т. Українська мова для іноземців. Практикум. Рівень В1–В2. 2-ге вид., змін. й допов. Тернопіль : Паляниця В. А., 2017. 210 с.

Тема 5. Засоби досягнення композиційної цілісності складного речення, особливості структури та інтонування. Робота з текстом. Підсумковий модульний контроль.

Кількість годин: 8 годин.

Мета: закріпити знання із синтаксису української мови, опрацювати теми, пов'язані зі складним реченням, особливостями його побудови та інтонування, опрацювати фаховий текст, підготуватися до підсумкової контрольної роботи.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого на заняттях матеріалу, виконання вправ, робота з текстом, підготовка до контрольної роботи.

Питання до самостійної роботи:

1. Пунктуація складного речення.
2. Підготовка до контрольної роботи.

Рекомендовані джерела:

1. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні В2–С1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.1. 200 с.
2. Збірник наукових праць «Аспекти історичного музикознавства». – URL :// <http://num.kharkiv.ua/aspekty/>.
3. Збірник наукових праць «Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти». – URL : <http://num.kharkiv.ua/intermusic/>.

Тема 6. Стилїстика сучасної української мови: фонетична, лексична, морфологічна, синтаксична. Засоби уникнення мовних помилок. Редагування тексту.

Кількість годин: 6 годин.

Мета: закріпити знання з фонетики, морфології, лексики, синтаксису української мови з погляду стилістики, способів уникнення мовних помилок, виробити навички редагування тексту.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого на заняттях матеріалу, виконання вправ, редагування текстів.

Питання до самостійної роботи:

1. Лексичні категорії іменника: синоніми, пароніми.
2. Вживання дієприкметників і дієприслівників.
3. Редагування текстів.

Рекомендовані джерела:

1. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.2. 296 с.
2. Щорічний науковий журнал «Українське музикознавство». – URL : <http://musicology.com.ua/>
3. Щорічний науковий збірник «Сучасне мистецтво». – URL : <http://sm.mari.kiev.ua/>

Тема 7. Функційні стилі сучасної української мови: науковий, офіційно-діловий, художній, розмовно-побутовий, публіцистичний тощо. Робота з текстами різних стилів.

Кількість годин: 4 години.

Мета: закріпити знання зі стилістики української мови, навички роботи з текстами різних стилів.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого на занятті матеріалу, виконання вправ, робота з текстами різних стилів.

Питання до самостійної роботи:

1. Розмовний стиль.
2. Робота з текстами різних стилів.

Рекомендовані джерела:

1. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.2. 296 с.
2. Синчак О. Яблуко. Я буду любити українську культуру [Текст] : підруч. з укр. мови як інозем. : вищ. рівень. Львів : Вид-во УКУ, 2015. 359 с.

Тема 8. Науковий стиль: сфера застосування, підстилі, мовні особливості реалізації. Термінологія як основа наукового стилю. Робота з фаховою термінологією. Модульний контроль 3.

Кількість годин: 4 години.

Мета: узагальнити й поглибити знання щодо наукового стилю, його мовних особливостей, виключної ролі термінології, повторити вивчений матеріал, написати модульну контрольну роботу.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого під час першого модулю матеріалу, виконання вправ, підготовка до контрольної роботи.

Питання до самостійної роботи:

1. Повторення правил укладання таких жанрів наукового стилю, як план, анотація, реферат.
2. Повторення лексики за опрацьованими темами.
3. Підготовка до контрольної роботи.

Рекомендовані джерела:

1. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і кожного. Вид. 2-ге. Київ : Либідь, 2017. 360 с.
2. Словник музичних термінів / Уклад. Василь Тимків, Олена Подручна. Київ : Видавець Карпенко В. М., 2017. 312 с.

Тема 9. Фразеологія наукового стилю сучасної української літературної мови, морфологічні та синтаксичні особливості реалізації наукового стилю. Підготовка доповіді.

Кількість годин: 6 годин.

Мета: узагальнити й поглибити знання щодо наукового стилю, його мовних особливостей, зокрема вживання наукової фразеології, морфологічних та синтаксичних особливостей реалізації наукового стилю, підготувати доповідь.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого матеріалу, робота з термінологією, науковою фразеологією, підготовка тексту доповіді.

Питання до самостійної роботи:

1. Самостійні частини мови.
2. Повторення лексики за опрацьованими темами.
3. Підготовка доповіді.

Рекомендовані джерела:

1. Назаревич Л. Т. Українська мова для іноземців. Практикум. Рівень В1–В2. 2-ге вид., змін. й допов. Тернопіль : Паляниця В. А., 2017. 210 с.
2. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і кожного. Вид. 2-ге. Київ : Либідь, 2017. – 360 с.
3. Науковий журнал «Мистецтвознавство України». – URL : <http://mystukr.mari.kiev.ua/>

Тема 10. Наукова риторика. Вимоги до виступу перед аудиторією. Побудова доказів і спростувань. Підготовка промови. Модульний контроль 4.

Кількість годин: 8 годин.

Мета: закріпити розуміння наукового стилю, сформувані навички наукової риторики, мистецтва публічного виступу, підготовки промови, підготуватися до контрольної роботи.

Форма організації самостійної роботи: повторення вивченого матеріалу, виконання вправ, підготовка до контрольної роботи.

Питання до самостійної роботи:

1. Різновиди публічних виступів.
2. Тренувальне виголошення промови.
3. Підготовка до контрольної роботи.

Рекомендовані джерела:

1. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.2. 296 с.
2. Бакум З. П., Городецька В. А., Суховенко Н. І. Українська мова для студентів-іноземців (рівень C1). Частини 1, 2. Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2013.
3. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і кожного. Вид. 2-ге. Київ : Либідь, 2017. – 360 с.

3. Рекомендовані джерела

1. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.1. 200 с.
2. Ключ до України: міста і люди : підручник з української мови як іноземної (рівні B2–C1) / [Ірина Ключковська, Оксана Горда, Оксана Трумко, Наталія Мартинишин, Галина Темник]. Львів : Колір ПРО, 2020. Ч.2. 296 с.
3. Бакум З. П., Городецька В. А., Суховенко Н. І. Українська мова для студентів-іноземців (рівень C1). Частини 1, 2. Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2013.
4. Гавриш І. П. Орфоепічний практикум з української мови як іноземної. Харків : ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2019. 39 с.
5. Лаврінець О., Симонова К., Ярошевич І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
6. Назаревич Л. Т. Українська мова для іноземців. Практикум. Рівень B1–B2. 2-ге вид., змін. й допов. Тернопіль : Паляниця В. А., 2017. 210 с.
7. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і кожного. Вид. 2-ге. Київ : Либідь, 2017. – 360 с.
8. Словник музичних термінів / Уклад. Василь Тимків, Олена Подручна. Київ : Видавець Карпенко В. М., 2017. 312 с.
9. Синчак О. Яблуко. Я буду любити українську культуру [Текст] : підруч. з укр. мови як інозем. : вищ. рівень. Львів : Вид-во УКУ, 2015. 359 с.
10. Українсько-китайський вокальний словник / А. Д Чолакова, І. П. Гавриш, Хуан Лей, Ван Юцзе. Харків : ХНУМ імені І. П. Котляревського, 2021. 27 с.

4. Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Альманах «Культура і сучасність». – URL : <http://journals.uran.ua/kis>
2. Збірник наукових праць «Аспекти історичного музикознавства». – URL : <http://num.kharkiv.ua/aspekty/>
3. Збірник наукових праць «Проблеми взаємодії мистецтв, педагогіки та теорії і практики освіти». – URL : <http://num.kharkiv.ua/intermusic/>
4. Науковий журнал «Мистецтвознавство України». – URL : <http://mystukr.mari.kiev.ua/>

5. Словник сучасної української мови. – URL :
http://ukrlit.org/slovnyk/slovnyk_ukrainskoi_movy_v_11_tomakh
6. Український правопис. Режим доступу: <http://www.pravopys.net/>
7. Український правопис. – URL :
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
8. Щорічний науковий журнал «Українське музикознавство». – URL :
<http://musicology.com.ua/>
9. Щорічний науковий збірник «Сучасне мистецтво». – URL :
<http://sm.mari.kiev.ua/>